

FACULTEIT DER RECHTSGELEERDHEID van de Universiteit Leiden

VERSLAG

van de digitale openbare vergadering van het faculteitsbestuur met de faculteitsraad van

5 juli 2021

Behoudens goedkeuring van de raad

Aanwezig:

Van de faculteitsraad:

Namens de LSP-fractie:

Namens de fractie ONS Leiden:

Namens de fractie Onafhankelijken:

Namens de PP-fractie:

mw. H. van Rijen, dhr. V. van der Gun.

dhr. G. van Toor, mw. H. Kleinjans, mw. C. Rozemeijer;

dhr. mr. dr. G. Molier; dhr. mr. C. de Groot;

dhr. mr. G.J.A. Geertjes.

Van het faculteitsbestuur:

mw. prof. dr. J.P. van der Leun (voorzitter), dhr. prof. dr. mr. T. Liefwaard, mw. mr. dr. M.P. Sombroek- van Doorm, dhr. prof. dr. mr. S.C.G. Van den Bogaert, dhr. D.M.C. Latten (assessor).

Van het faculteitsbureau:

mw. drs. H. Houweling (griffier), mw. V.C. Versluis- Blankestijn (notuliste), mw. dr. A.G. Korevaar (afd. Onderwijsbeleid), mw. drs. W. van Ingen- Bouwsma (afd. Middelen- FEZ) en ing. E. Reinders (onderwijsmanager)

Afwezig:

Namens de LVS-fractie:

Namens de LSP-fractie:

Namens de PP-fractie

dhr. D. Tempelman;

mw. S. Kalf;

mw. mr. dr. E.S. Daalder, mw. C.G.M. van der Tol.

1. Opening en vaststelling van de agenda

De voorzitter opent de vergadering om 11.03 uur en heet allen welkom. In het bijzonder worden mw. dr. Korevaar, mw. drs. Van Ingen- Bouwsma en dhr. ing. E. Reinders welkom geheten in verband met agendapunt 4a.

5 De agenda is ongewijzigd vastgesteld.

2. Verslagen van de vergadering van 14 juni 2021

De verslagen van de vergaderingen van 14 juni jl. worden, zonder wijzigingen, vastgesteld.

3. Aanmelding punten voor de rondvraag

10 Er zijn geen punten voor de rondvraag.

4. Organisatie

Financiën

• Ter besluitvorming

a. Begroting 2022 e.v. incl. kwaliteitsafspraken

15 De voorzitter geeft het woord aan mw. Sombroek. Er zijn twee grote lijnen in deze begroting die aandacht verdienen, ten eerste ontvangt de faculteit meer middelen doordat er meer studiepunten, diploma's en ook meer promotieresultaten zijn gerealiseerd. Daarnaast is er meer aan onderzoeksopslag verdient. Voor de toekomst betekent dit dat het studiesucces vastgehouden moet worden omdat dit erg belangrijk is voor de financiële situatie van de faculteit. Die extra miljoenen gaan gepaard met een
20 uitbreiding van het wetenschappelijk personeel (WP). Via het programma Nationaal Onderwijs zijn er ook extra middelen binnen gekomen, dat extra geld zal zoveel mogelijk naar de instituten gaan maar ook naar de afdelingen. Dit wordt ook inzichtelijk gemaakt in de toelichting. Nog niet alle gelden zijn meegerekend in de begroting, het onderwijs van Honours College Law (HCL) is nog niet bekend en kan dus nog niet meegenomen worden. De andere lijn is dat ook het Ondersteunend en Beheers
25 Personeel (OBP) wordt uitgebreid, dit omdat in de afgelopen tien jaar niet veel is gedaan aan de ontwikkeling van het OBP en het WP is de afgelopen jaren sterker gegroeid dan het OBP. De ondersteuning moet dus worden uitgebreid, dit is per stafafdeling uitgelegd in de begroting. De afdeling Onderwijsbeleid zal omgedoopt worden naar Onderwijsstrategie, dit verwoord ook beter de visie die er is voor deze afdeling. Mw. Sombroek benadrukt dat in het kader van de CAO- onderhandelingen is afgesproken dat medewerkers die tijdelijk in dienst zijn na een jaar in vaste dienst moeten komen. Dat is ook de reden dat deze
30 begroting beperkt blijft tot 2022. De uitbreidingen zullen vooral tijdelijke aanstellingen zijn, in sommige gevallen zal met een korte injectie de faculteit op bepaalde ondersteunende diensten verder kunnen brengen maar er moet ook gekeken worden wat blijvend nodig is. Hier moeten gesprekken over gevoerd worden omdat dit impact heeft op de eerste geldstroom. De PP-fractie dankt voor de toelichting en wil graag weten of het uitbreiden van het OBP dan gaat om bestaande functies of het creëren van nieuwe functies? Mw. Sombroek geeft aan dat er rekening wordt gehouden met medewerkers die affiniteit hebben met de
35 academische wereld. Wat betreft het OBP binnen de instituten, die worden mee verhoogd, die groeien op die manier een beetje mee. Momenteel is het zo dat er veel taken bij het WP zijn komen te liggen, die schuiven dat door naar de secretariaten en die lopen nu vol. Mw. Houweling is bezig met het MAS- project om met name te identificeren wat er gevraagd wordt aan een
40 instituutskoördinator (voormalige MAS) en welke taken kunnen beter en slimmer belegd worden op een centraal niveau. Een aantal taken lenen zich daarvoor en niet onbelangrijk is dat de uitbreiding van de stafafdeling Cleveringa daarmee samenhangt (bijvoorbeeld het uitbreiden van de Learning & Teaching community). Een deel van de uitbreidingen in het OBP bij de stafafdelingen gaan zichzelf terugverdienen (grant officer, data steward). De fractie Onafhankelijken heeft nog een vraag over de doorontwikkeling van het LLP, dit moet niet leiden tot een toename van de werkdruk van docenten en anderzijds oppassen dat het een verschooning wordt. Daarnaast wil de fractie graag weten wat de programmakoördinator Studiesucces (punt 5 begroting) precies gaat doen. Dhr. Liefwaard geeft aan dat er duidelijk gekozen is om in te zetten op studiebegeleiding/

45 studentbegeleiding. Het LLP functioneert op een bepaalde manier in het eerste jaar, hier moet nog goed naar gekeken worden
voor doorontwikkeling. In het begin wordt er meer begeleiding gegeven en dan worden de studenten daarna meer losgelaten en
worden de studenten geacht eigen verantwoordelijkheid te nemen. Niet alle studenten hebben hier baat bij door veel
verschillende oorzaken. Feit is dat de faculteit achterblijft in het rendement in het tweede en derde jaar en dat studenten nu het
risico lopen te lang over de bachelor te doen wat ook impact heeft op de werkdruk van de docenten. Meer begeleiding in het
50 tweede en derde jaar is in het belang van de studenten, medewerkers en de financiën van de faculteit. Studiebegeleiding is de
paraplu die gebruikt wordt om ervoor te zorgen dat studenten voldoende gezien worden en dus ook een extra studieadviseur.
De toelichting is nog niet specifiek omdat dit verder nog uitgedacht moet worden. Het hangt ook samen met de doorontwikkeling
van het LTC. Studenten moeten het idee hebben dat ze in beeld zijn. De programma coördinator (studiesucces) gaat alle
onderdelen vooruit brengen. De LSP-fractie wil graag weten of het rendement daadwerkelijk omhoog zal gaan of dat dit een
55 inschatting is. Mw. Korevaar antwoordt dat het onderzoek dit aangeeft, voor het onderzoek is een literatuurstudie gedaan, er is
gekeken naar andere faculteiten en er is uitgebreid gesproken met studenten en de studieadviseurs. Alles wijst erop dat er
aandacht moet zijn voor de begeleiding en studenten en aan de andere kant zorgen dat er goed gekeken wordt naar de strikte
naleving van de regels. De LSP-fractie wil graag toevoegen dat het belangrijk voor de studenten is om te weten wie het
aanspreekpunt is. De fractie ONS Leiden geeft aan dat het belangrijk is dat de studenten zich gehoord voelen. Het volgsysteem
60 voor het maximaliseren van de studielast is momenteel nog onduidelijk, komt dit vanuit de kwaliteitsmiddelen? Dhr. Liefwaard
geeft aan dat een goed systeem belangrijk is maar dat dit nu niet op de tafel ligt ter goedkeuring. Er zijn twee verschillende
dingen: er is een aanbeveling vanuit de werkgroep om te kijken naar de studenten die een achterstand krijgen en die dit zelf niet
meer kunnen oplossen, dit punt zal bij een andere vergadering nog terugkomen. En anderzijds is er de LLP- begeleiding voor
de tweede- en derdejaarsstudenten. De LSP-fractie heeft nog een vraag over 4a4, daar wordt gesproken over het
65 onaantrekkelijk maken van een herkansing. Dhr. Liefwaard geeft aan dat door de werkgroep is gekeken naar de andere
rechtenfaculteiten. Bij andere faculteiten is het alleen mogelijk om de tweede kans te maken als de eerste kans gemaakt is, in
Leiden is dit niet het geval. Daardoor komen meer studenten in de problemen, de vraag is nu of de faculteit ook naar een
systeem kan/ moet waarbij de eerste kans gemaakt moet zijn om de tweede kans te kunnen maken. Momenteel is het systeem
hiervoor niet goed ingericht (het aantal studiepunten per vak is anders ingeregeld) en zal er ook goed gekeken moeten worden
naar de opbouw van het curriculum mocht de faculteit hiervoor kiezen. De fractie Onafhankelijken wil graag weten wie de
70 studiebegeleiding (LLP) gaat doen. Dhr. Liefwaard geeft aan dat er nog gekeken moet worden naar wie deze begeleiding zal
gaan doen, dit kan ook een meer seniore student zijn, het zal vooral gaan om een aanspreekpunt. De voorzitter vult aan dat er
ook een universitaire beleid is, en dat het belangrijk is dat er goede ondersteuning klaar moet staan om de juiste dingen aan te
geven bij Centraal voor het universitaire beleid. Ook dit is een belangrijk punt voor het uitbreiden van het OBP ook met het oog
op de harmonisatie.

75 De faculteitsraad gaat akkoord met deze begroting. De voorzitter dankt de faculteitsraad en geeft aan vooral in gesprek te
zullen blijven.

80 **b. 1^e Bestuurlijk Financiële Rapportage 2021 – interne toelichting**

Mw. Van Ingen geeft aan dat bij de 1^e Bestuurlijk Financiële Rapportage (1^e BFR) betreft het de eerste vier maanden van 2021.
Wat zoals altijd te zien is bij de 1^e BFR is dat het eigenlijk nog te vroeg is om echt iets te kunnen zeggen over de prognose van
de faculteit. De verwachting is dat er een tekort zal zijn maar wel een minder tekort, de private onderwijsactiviteiten doen het
beter dan verwacht vooral bij JPAO. Verder is er meer transparantie gegeven omtrent de financiën van de instituten.
85 De voorzitter dankt mw. Van Ingen voor de toelichting en sluit het agendapunt.

Organisatie

Ter consultatie

90 **c. Brainstorm unlockstrategie: voorbereidingen collegejaar 2021 – 2022**

Dhr. Reinders geeft aan dat er met het Onderwijsbestuur, onderwijsdirecteuren, docenten, LTC, CFI en het ICLON er hard is
gewerkt aan een handreiking voor docenten. Dus richtlijnen en uitgangspunten die docenten kunnen gebruiken voor het
komende studiejaar. Hiermee wordt getracht te voorkomen dat er extra werkdruk zou ontstaan door op allerlei varianten
voorbereid te moeten zijn. Op deze manier wordt keuzehulp geboden aan docenten over hoe zij hun onderwijs het beste
kunnen voorbereiden. Het scenario is nu (wetende dat er 13 augustus a.s. pas formele landelijke besluitvorming komt) dat er
95 uitgegaan wordt van fysiek onderwijs zonder enige beperking. De coronasituatie blijft een specifieke situatie en dus moeten
studenten die vanwege corona niet fysiek aanwezig kunnen zijn, wel in staat gesteld worden om onderwijs te volgen en toetsen
te kunnen maken (twee kansen in een studiejaar om een vak af te ronden). Dit heeft vergaande consequenties en wordt zo
goed mogelijk voorbereid. Ook de ondersteuningsorganisatie wordt hierop voorbereid, dus komend studiejaar is er meer fysieke
ondersteuning in het KOG en in de Sterrewacht en er zullen betere faciliteiten zijn. De introductieweken worden ook volop
voorbereid, ondanks de landelijke besluitvorming van 13 augustus a.s. Als het gaat om de medewerkers: de inrichting van de
100 werkplekken en het gebouw worden ook voorbereid op de start eind augustus, begin september zodat dit op een goede manier
begeleid kan worden. De voorzitter vult aan dat er zoveel mogelijk duidelijkheid gegeven wordt, helaas is het ook zo dat
volledige duidelijkheid in deze situatie nog steeds niet mogelijk is. De voorzitter dankt voor de toelichting en sluit het
agendapunt af.

105 **d. Agenda Periodiek Bestuurlijk Overleg met College van Bestuur d.d. 22 juni jl.**

Informatie

De voorzitter geeft aan dat het eerste Periodiek Bestuurlijk Overleg (PBO) met het CvB in nieuwe samenstelling is geweest. Dit
was een constructief gesprek waarbij het CvB duidelijk liet merken veel oog voor strategie te hebben en voor het gesprek waar
de faculteit heen wil de komende jaren. De komende jaren zal ook nagedacht worden over een ander type bestuursafspraken,
110 het gaat nu veel over percentages en dat kan naar een meer kwalitatief gesprek. De PP-fractie heeft een vraag over de
verhouding man-vrouw bij hoogleraren en UHD's en hoe kijkt de faculteit hier naar? De voorzitter geeft aan dat er zeer veel
belang gehecht wordt aan de doorstroom van vrouwen in het kader van inclusiviteit en diversiteit. Dit zijn ook afspraken binnen
het sectorplan (nationale afspraken) en wat te zien is dat het niet heel erg hard gaat. Er is vooruitgang maar dit stagneert en dat
is zorgwekkend. Hier wordt stevig op ingezet, er is ook een diversity officer aangesteld samen met het FGGA. Er moet niet
115 alleen gekeken worden naar hoogleraren maar ook naar het kader eronder. Het gat tussen UD en UHD is vooral door de
historie en niet in de doorstroom. Als er nu gekeken worden naar de doorstroom van UD naar UHD dan gaat dit goed.

120 Arbo en Milieu
Ter besluitvorming en Informatie
e. **Arbo-Milieu-Veiligheid Jaarverslag 2019-2020 en Jaarplan 2021**
Dhr. Van Beek sluit aan en geeft aan dat dit jaarverslag enigszins is vertraagd door corona. De fractie ONS Leiden vindt zowel
125 het verslag als het plan er goed uit zien. Bij de actiepunten staat bij het rookbeleid staat dat er nog moet worden gekeken naar
een manier om de hoeveelheid sigaretten op de grond en hoe dit aangepakt kan worden. Is het wellicht mogelijk om een
asbaktegel aan de rand van het terrein te plaatsen. Het beleid is natuurlijk dat het roken niet gefaciliteerd wordt maar wellicht
dat dit wel een oplossing kan zijn voor de sigaretten die op de grond liggen. Dhr. Van Beek antwoordt dat de faculteit dan afwijkt
van het beleid van de universiteit, hier zal dan ontheffing voor gevraagd moeten worden. De voorzitter geeft aan hier graag als
130 bestuur mee aan de slag te gaan. De faculteitsraad gaat akkoord met het jaarverslag. De voorzitter dankt de faculteitsraad
hiervoor en sluit het agendapunt.

5. Onderwijs

• *Ter besluitvorming*

135 a. **OER- en reguliere opleidingen 2020-2021**

De voorzitter heet mw. Liesker en mw. Kremers van harte welkom en geeft dhr. Liefwaard graag het woord. Dhr. Liefwaard geeft
aan de vorige keer al wat punten zijn gemaakt over de teksten van de OER- en. Het belangrijkste punt dat nog openstond is de
140 herkansingsmogelijkheid van een voldoende. Dit moet uitgewerkt worden in de OER-en van de faculteit. Het College van Bestuur
(CvB) neemt morgen een beslissing over deze regeling naar aanleiding van de zorgen die zijn geuit over de uitvoerbaarheid van
de regeling. Dit kan leiden tot een besluit om deze aanpassing een jaar op te schuiven. Dan zal de faculteit de regel handhaven
zoals de regeling tot nu toe geldt. Voor de besluitvorming is dit nu lastig. Het voorstel is om deze bespreking nu niet uitvoerig te
doen, ervan uitgaande dat het CvB besluit om het uit te stellen. Als dit zo is dan wordt er apart met iedereen van de
faculteitsraad contact gezocht om zo de vaststelling van de OER- en te doen. Mocht er morgen toch een ander besluit komen
dan zal dhr. Liefwaard dit ook doorgeven en zal het vaststellen via een apart contact gebeuren. De fractie ONS Leiden heeft een
145 vraag over de tijd die een student heeft tussen de uitslag van het tentamen en de herkansing. Dhr. Reinders geeft aan dat
normaliter de regel is dat er een afgesproken nakijktermijn is en een inschrijftermijn. De aanvraag voor het herkansen van een
voldoende wordt snel gerealiseerd. Tot nu toe heeft dat processtuk nog niet geleid tot klachten aangezien het om een formaliteit
gaat en registratie in het systeem.
Er is akkoord op de OER-en zoals deze nu is, er zal contact worden opgenomen met de raadsleden via een email of via een
150 afspraak.

• *Ter consultatie*

b. **Kwaliteitsafspraken – panelgesprekken**

De assessor geeft een samenvatting van de panelgesprekken die zijn gehouden. De panelgesprekken zijn één van de
155 monitoringsmiddelen over de besteding van de kwaliteitsmiddelen, komen de middelen daadwerkelijk terecht bij de studenten
en merken de studenten dit ook? Uit de panelgesprekken is waardevolle informatie gekomen die ook, na goedkeuring door de
faculteitsraad, gedeeld zal worden ook met de studenten door middel van de meegestuurde "one pager" (bijlage 5b1). Los van
de kwaliteitsafspraken is er ook tijdens de panelgesprekken gesproken over hoe de studenten de afgelopen coronaperiode en
het onderwijs in coronatijd hebben ervaren. De LSP-fractie wil graag aangeven dat de weblectures goed zijn bevallen en wil
160 graag weten hoe de docenten hier tegenaan kijken. Dhr. Liefwaard geeft aan dat zijn indruk is dat er verschillende ervaringen
zijn. Het kan heel functioneel zijn, er is ook een grote groep docenten die graag weer fysiek hun college geven voor meer
interactie. De opnamefaciliteiten kunnen nog verbeterd worden en daar wordt naar gekeken. Veel docenten hebben nu geleerd
van het maken van weblectures en er wordt ook gekeken naar een mengeling van weblectures en fysiek onderwijs. Het
komende studiejaar wordt een transitiejaar. De PP-fractie geeft aan dat het een persoonlijke ervaring is, ook bij open boek
165 toetsing is het anders bij een bachelor- of mastervak maar binnen de bachelor ook bij een eerstejaars vak of een derdejaarsvak.
Het toetsen van de kennis is lastiger bij een open boek toets. De voorzitter dankt de assessor en geeft aan dat gekeken zal
worden naar de aanbevelingen en sluit het agendapunt.

c. **Vorbereidingen Midterm onderwijs**

Dhr. Liefwaard geeft aan dat het gaat om de reguliere opleidingen Rechtsgeleerdheid, Notarieel Recht, Fiscaal Recht en
170 Jeugdrecht. Het plan is nu om de midterm in het najaar te laten plaatsvinden en om hier een symposium van te maken. Met in
de ochtend een aantal inspirerende sprekers uit te nodigen en in de middag meer op opleidingsniveau te kijken waar
aandachtspunten liggen en waar het komende jaar over gesproken moet worden richting de accreditatie. Als thema staat nu op
de rol: Perspectief. Daarmee wordt bedoeld goed vooruitkijken als het gaat om doorontwikkeling van het onderwijs en vanuit
175 verschillende perspectieven en op zo'n manier dat het onze opleidingen perspectief bieden (opleiding, docenten en studenten).
Daaronder kunnen ook de thema's zoals werkdruk docenten en studiesucces gehangen worden. Er zijn nu vier sub thema's
geïdentificeerd: 1) kleinschaligheid binnen grootschaligheid en inclusiviteit, 2) activerend onderwijs en diversiteit in het onderwijs
met daarbij ook alles wat er geleerd is over blended onderwijs en digitale toetsing. Er is een grote wens binnen de faculteit om
digitaal te toetsen op locatie. 3) inrichting keuzeruimte, dit is ook op centraal niveau een belangrijk thema. 4) juridische opleiding
180 in het licht van de toenemende aandacht voor zaken als technologie en ethiek. De faculteit hoopt op deze manier er een
inspirerende bijeenkomst van te maken, na de zomer zal hier nog een update over volgen.

6. Onderzoek

• *Ter informatie*

185 a. **Vorbereidingen onderzoekvisitatie 2022**

Dhr. Van den Bogaert geeft een update in verband met de stand van zaken van onderzoek en onderzoeksbeleid en wat er aan
gaat komen. Deze week zal het onderzoeksbestuur de aftrap doen van de visitatie van 2022, hierbij wordt het onderzoek van de
afgelopen zes jaar geëvalueerd. Het gaat om de kwaliteit, maatschappelijke relevantie en levensvatbaarheid van het onderzoek
190 en tegelijkertijd meer belang hechten aan het beleid dat ontwikkelt is en dat ontwikkelt wordt. Het doel is om er geen
administratieve oefening van te maken maar er iets uit te halen en van de visitatiecommissie concrete feedback te krijgen van
waar de faculteit staat op bepaalde punten, de verbeterpunten en op welke punten de faculteit toonaangevend is. Welke
aspecten moeten meer in het voetlicht komen: erkennen en waarderen, internationalisering, samenwerking over de faculteiten
heen, PhD-beleid, werkdruk en publicatiecultuur. Aan de hand van deze aspecten wil de faculteit de visitatie doen. In mei moet
195 het evaluatierapport bij de commissie ingediend worden. De fractie Onafhankelijken wil graag weten wat er bedoeld wordt met

'levensvatbaarheid van onderzoek'. Dhr. Van den Bogaert reageert dat er gekeken wordt naar de verschillende onderzoeksprogramma's, bijvoorbeeld of hier voldoende onderzoekers aan deelnemen en of er binnen de onderzoeksprogramma's voldoende activiteiten plaatsvinden. De voorzitter sluit het agendapunt.

200 **b. Stand van zaken Meijers PhD Fellows 2021**

205 Dhr. Van den Bogaert geeft aan dat de afgelopen week zijn de jaarlijkse Meijersbeurzen toegekend. Jaarlijks worden er twee volledige PhD-beurzen aan talentvolle kandidaten binnen de faculteit toegekend. Er is een gesloten en een open procedure, bij de gesloten procedure gaat het om kandidaten uit de Pre-PHD. Er zijn nu drie Meijersbeurzen toegekend door matching van de betreffende instituten. Binnen de afdelingen Jeugdrecht, Europees Recht en Rechtsgeschiedenis zal per 1 september a.s. zeer veelbelovend onderzoek opgestart kunnen worden. Er wordt ook nog gekeken of er in externe procedures kandidaten nog aan een beurs kunnen worden geholpen.

210 **7. Mededelingen/ Rondvraag**

Mw. Houweling meldt dat er een afscheids- welkomstlunch ingepland wordt voor de huidige leden van de faculteitsraad en de nieuwe leden van de faculteitsraad, verdere informatie volgt hierover. De studentleden worden gevraagd de iPads in te leveren, de procedure hiervoor zal nog gemaïld worden. De nieuwe leden ontvangen in augustus weer een brief over hoe het per september gaat. De volgende vergadering is 27 september a.s.

215 De voorzitter geeft aan dat er nog een paar stukken zijn meegestuurd ter kennisneming. Hier zijn verder geen opmerkingen over.

Sluiting openbare vergadering

220 De voorzitter sluit het openbare gedeelte van de vergadering om 12.06 uur.